

Корнієнко Ольга Миколаївна
слухач магістратури 1 курсу
юридичного факультету ДДУВС,

Науковий керівник:
Кахович Олена Олександрівна,
доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін ДДУВС,
канд. наук з держ. управління

ПРАВОВА ОХОРОНА ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ

Більшість покупців при виборі товару віддають перевагу відомому бренду, адже саме сильні марки викликають довіру споживачів. В свою чергу, власникам відомих торговельних марок легше за все ввести на ринок нові види товарів і послуг, які користувалися б більшою популярністю, аніж власники маловідомих марок. Саме торговельна марка є тим активом підприємства, що має великий вплив на формування конкурентоспроможності підприємства.

З розвитком ринкової економіки України стали частими випадки недобросовісної конкуренції, пов'язані з використанням торговельної марки. Аби досягти вагомого успіху та популяризувати свою торговельну марку іноді необхідні роки наполегливої праці та великі капіталовкладення, тому часом нечесні підприємці задля швидкого отримання результату діяльності користуються чужими заслугами шляхом різного роду маніпуляцій: деяка зміна дизайну, використання однієї кольорової гамми, заміна декількох літер у назві торговельної марки і т.д. З кожним роком таких випадків стає лише більше.

Правового визначення поняття «торговельна марка» набуло з моменту прийняття Цивільного кодексу України. Відповідно до ЦК України під поняттям «торговельна марка» розуміють будь-яке позначення або будь-яку комбінацію позначень, які придатні для вирізнення товарів (послуг), що виробляються (надаються) іншими особами.

Виділяють два основні способи набуття права на торговельну марку:

1. Первинний спосіб – юридичний факт реєстрації торговельної марки чи використання в експонаті, показаного на офіційних або неофіційних визнаних міжнародних виставках, проведених на території країн-учасниць Паризької конвенції про охорону права промислової власності.

2. Похідний спосіб – спадкування торговельної марки на підставі набуття прав на підставі договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Наведений перелік підстав набуття прав на торговельні марки не є вичерпним, тому що до нього не включено визнання торговельної марки добре відомою, набуття права на використання торговельної марки за правом попе-

реднього користувача [1, с.142].

Право інтелектуальної власності на торговельну марку в Україні засвідчується свідоцтвом. Особі, яка має свідоцтво про реєстрацію знака для товарів і послуг, належить право на використання торгової марки, а також виключне право дозволяти її використання іншими особами та перешкоджати її використанню, у тому числі в судовому порядку за винятком, коли набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку має міжнародну реєстрацію або торговельна марка визнана в установленому законом порядку добре відомою (ст. 494 ЦК України).

Майнові права на торговельну марку та інші об'єкти інтелектуальної власності носять строковий характер. Згідно зі ст. 5 Закону «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» термін дії свідоцтва становить 10 років від дати подання заявки, і продовжується за клопотанням власника свідоцтва кожні 10 років, за умови сплати збору [2].

О.М. Волощенко пропонує викласти п. 1 ст. 8 Закону «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» у такій редакції: «права, що впливають зі свідоцтва, діють з дати видачі такого свідоцтва». У зв'язку із запропонованими змінами слід також звернути увагу на те, що зміниться сама ідея пріоритету на заявку. Залишиться лише та частина змісту поняття «пріоритет на заявку», яка стосується лише першості подання заявки, що одночасно встановлюватиме вето на подання заявки іншою особою стосовно точно такої ж торговельної марки. Таким чином, це поняття позбудеться тієї частини змісту, яка стосується моменту виникнення прав на торговельну марку і на сьогодні впливає із змісту п. 1 ст. 8 Закону «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». Ці зміни сприяли б зменшенню зловживань з боку недобросовісних підприємців. Так, як у недобросовісного набувача права на торговельну марку це положення слугувало таким собі прикриттям для використання вже існуючої торговельної марки.

Відповідно до п. 5 ст. 16 Закону України «Про охорону прав на знак для товарів і послуг» свідоцтво надає власнику виключне право забороняти іншим особам використовувати без його згоди зареєстрований знак стосовно наведених у свідоцтві товарів і послуг, споріднених з наведеними у свідоцтві; якщо внаслідок такого використання можна ввести в оману щодо особи, яка виробляє товари чи надає послуги; позначення, схоже із зареєстрованим знаком, стосовно наведених у свідоцтві товарів і послуг, якщо внаслідок такого використання ці позначення і знак можна сплутати; позначення, схоже із зареєстрованим знаком, стосовно товарів і послуг, споріднених з наведеними у свідоцтві, якщо внаслідок такого використання можна ввести в оману щодо особи, яка виробляє товари чи надає послуги, або ці позначення і знак можна сплутати. Отже, захист прав на зареєстровану торговельну марку обмежується колом товарів або споріднені з ними, які визначені у свідоцтві.

Таким чином, основні засади захисту прав на зареєстровану торговель-

ну марку полягають у наступному: по-перше, зміст прав на обсяг правової охорони, що надається, визначається зображенням знака та переліком товарів і послуг, внесених до реєстру, і засвідчується свідоцтвом. Право на торговельну марку виникає з дати подання заявки на отримання свідоцтва; по-друге, строк дії свідоцтва обмежений, кожне наступне продовження передбачає внесення плати за підтримання чинності свідоцтва; по-третє, власник свідоцтва наділяється правом на використання торговельної марки, виключним правом надавати дозвіл третім особам на використання марки та забороняти неправомірне використання; по-четверте, захист надається від неправомірного використання зареєстрованого знака або позначень, схожих із знаком, щодо товарів, визначених у свідоцтві або споріднених з ними [3, с.143].

Ст. 1 Закону України «Про рекламу» говорить, що реклама – це інформація про особу чи товар, розповсюджена в будь-якій формі та в будь-який спосіб і призначена сформулювати або підтримати обізнаність споживачів реклами та їх інтерес щодо таких особи чи товару. Основним завданням реклами є притягнення уваги споживача до конкретного товару чи послуги. Виходячи з цього, можна зрозуміти наскільки важливу роль відіграють в цьому процесі розрізнявальні позначення. Як правило, на ринку однорідних товарів використання чужої марки при рекламуванні власної продукції здійснюється для того, щоб, акцентувавши увагу на тих чи інших позитивних рисах свого товару, продемонструвати одночасно їх відсутність у товарів саме того конкурента, чия марка використовується для порівняння. Якщо порівняльна реклама відповідає інтересам споживачів, то при певних чітко визначених в законодавстві умовах може бути застосована, але національне законодавство не передбачає чітко визначених вимог до використання чужих розрізнявальних позначень. З метою усунення цієї невідповідності законодавство України необхідно доповнити правовими нормами, якими буде забезпечено правове вирішення цього питання відповідно до вимог європейського права та з врахуванням інтересів всіх зацікавлених осіб – рекламодавця, його конкурентів-власників порівнюваних в рекламі позначень, а також споживачів [5, с.78].

Отже, торгова марка відіграє ключову роль в успішній діяльності підприємства. Адже вона допомагає ідентифікувати себе з поміж інших підприємств, що виготовляють подібні товари та послуги. Але дослідивши дану тему, можна зробити висновок, що хоча в Україні і сформована нормативно-правова база, що регулює питання, які пов'язані із торговою маркою, проте вона не відповідає європейським стандартам та сучасним умовам розвитку українського суспільства, має безліч прогалин та питань, пов'язаних з набуттям права на торговельну марку, регулюванням процедур її реєстрації, одержання та ін., що, в свою чергу, створюють сприятливі умови для недобросовісних конкурентів.

1. Підстави набуття прав на торговельні марки / О. В. Басай // Актуальні проблеми держави і права. - 2014. - Вип. 72. – С. 141-147. – [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2014_72_22

2. Торговельна марка та комерційне (фірмове) найменування як об'єкти інтелекту-

альної власності та їх правовий захист / Р. В. Гуменний // Актуальні проблеми держави і права. – 2011. – Вип. 58. – С. 424-429. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2011_58_67.

3. Проблемні аспекти набуття прав на торговельні марки / О. М. Волощенко // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2013. – № 2. – С. 248-256. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2013_2_33.

4. Зміст права на торговельні марки / О. В. Хортюк // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. – 2009. – № 3. – С. 75-79. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2009_3_19.

Куркуріна Вікторія Іванівна,
студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник –

Наливайко Лариса Романівна,
проректор Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

З початку окупації Криму та збройного конфлікту на території Донецької і Луганської областей почалось масове внутрішнє переселення населення. Згідно з офіційними даними Міністерства соціальної політики України, в Україні налічується 1 622 835 внутрішньо переміщених осіб на березень 2017 р. Тим самим ситуація ускладнюється постійним зростанням кількості ВПО та недосконалістю законодавства, яке б врегульовувало їх правове становище на гідному рівні. Саме тому, на сьогодні, питання конституційно-правовий статус внутрішньо переміщених осіб є актуальним.

Серед дослідників конституційно-правового внутрішньо переміщених осіб в Україні можна виділити як вітчизняних, так і російських науковців, зокрема, таких як К.К. Афанасьєв, О.А. Буткевич, В.С. Гошовський, О.А. Гончаренко, В.А. Гринчака, Н.М. Грабар, Я.О. Грабова, О.Р. Зельдіна, А.Н. Каблов, А.В. Колобов, З.В. Кузнєцова, Н.Н. Сінчина, Ц.Ф. Цвігун.

Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» зазначає, що внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової